

№ 158

П Р И К А З

Б О Е Р Ы К

« 12 » апрель 2019 ел.

Татарстан Республикасы Дәүләт торак инспекциясендәге дәүләт граждан хезмәткәрләренең эш вакытында һәм эштән тыш коррупциягә һәм башка төр хокук бозуларга каршы тору максатларында этика нормаларын үтәве буенча таләпләр хакында

Россия Федерациясе Президентының 2002 елның 12 августындагы 885 номерлы Указы, Россия Федерациясе Президенты каршындагы Коррупциягә каршы көрәш советы президиумының 2010 елның 23 декабрендәге карары (21 нче беркетмә) белән хупланган Россия Федерациясе дәүләт хезмәткәрләренең һәм муниципаль хезмәткәрләренең этикасы һәм хезмәттә үз-үзен тотышының үрнәк кодексы, Татарстан Республикасы Президентының 2011 елның 23 мартындагы ПУ-142 номерлы Указы белән расланган Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәткәрләренең этика һәм хезмәттә үз-үзен тоту кодексына ярашлы рәвештә **боерык бирәм:**

1. Татарстан Республикасы Дәүләт торак инспекциясендәге дәүләт граждан хезмәткәрләренең эш вакытында һәм эштән тыш коррупциягә һәм башка төр хокук бозуларга каршы тору максатларында этика нормаларын үтәве буенча таләпләр (кушымтада бирелә) (алга таба – Таләпләр) расларга.

1. Структур бүлекчәләренең житәкчеләренә Таләпләрне буйсынудагы затларга житкерергә.

2. Мәгълүматлаштыру секторына (Хәбилова Э.И.) Таләпләрне Татарстан Республикасы Дәүләт торак инспекциясенә рәсми сайтында урнаштырырга.

3. Кадрлар бүлегенә (И.Н.Никитина) түбәндәгеләрне тәэмин итәргә:

- Татарстан Республикасы Дәүләт торак инспекциясенә (алга таба – Инспекция) эшкә килүче гражданның Таләпләр белән таныштыруны;

- Инспекция аппараты хезмәткәрләре тарафыннан Таләпләр үтәлешен тикшерүдә тотуны.

6. Әлеге Боерык үтәлешен контрольдә тоту буенча үземне җаваплы итеп билгелим.

Башлык

С.А. Крайнов

**Татарстан Республикасы Дәүләт торак инспекциясендәге дәүләт
граждан хезмәткәрләренең эш вакытында һәм эштән тыш коррупциягә
һәм башка төр хокук бозуларга каршы тору максатларында этика
нормаларын үтәве буенча таләпләр**

Дәүләт хезмәткәрләренең (алга таба – хезмәткәрләр) дәүләт органнары һәм жирле үзидарә органнары (алга таба – дәүләт органнары) вәкаләтләрен үтәве белән билгеләнгән махсус гавами-хокукый статусы затларның әлеге категориясенә федераль законнарда билгеләнгән махсус чикләмәләрне, тыюларны һәм таләпләрне билгели. Дәүләт граждан хезмәткәрләренең хезмәттә үз-үзен тоту принциплары шулай ук Россия Федерациясе Президентының 2002 елның 12 августындагы 885 номерлы Указында һәм Россия Федерациясе Президенты каршындагы Коррупциягә каршы көрәш советы президиумының 2010 елның 23 декабрендәге карары (21 нче беркетмә) белән хупланган Россия Федерациясе дәүләт хезмәткәрләренең һәм муниципаль хезмәткәрләренң этикасы һәм хезмәттә үз-үзен тотышының үрнәк кодексында да бар.

Урынына һәм вакытына бәйсез рәвештә хезмәткәрләргә үзләренең тәртибенең тулысынча чикләмәләргә, тыюларга һәм таләпләргә туры килергә тиешлеген исәпкә алу һәм аларның гадел һәм намуслы булуында шик тудырырга сәләтле гамәлләргә юл куймау зарури.

Житәкче вазыйфаларын биләүче хезмәткәрләренң һөнәри эшчәнлеге, кагыйдә буларак, гавами холыклы, мондый хезмәткәрләр жиңел таныла, турыдан-туры дәүләт органнары белән ассоциацияләнә, шуңа бәйлә рәвештә, массакүләм мәгълүмат чараларын да кертеп, жәмгыять игътибарын жәлеп итәләр, шул исәптән эштән тыш вакытта да.

Житәкче вазыйфаларын биләүче хезмәткәрләр үзләренең шәхси мисалында буйсынудагы затларның үз-үзен тоту кагыйдәләрен формалаштыра.

Биләгән вазыйфага бәйсез рәвештә хезмәткәрнең намусына һәм абруена хилафлык китерә торган эшләренә эшләмәскә тиешлеген истә тоту зарури.

Хезмәткәргә нинди дә булса гамәлләрне кылыр алдыннан бу эшнен хезмәттәге коллегалар тарафыннан ни рәвешле кабул ителәчәге турында уйланырга һәм аларның профессиональ киңәшләренә колак салырга киңәш ителә. «Интернет» мәгълүмат-телекоммунакация челтәрендә (алга таба – Интернет челтәре), шул исәптән социаль медиада, шәхси максатларда мәгълүмат урнаштырганда әлеге мәсьәләгә аңлы һәм жаваплы якин килергә кирәк.

Хезмәткәргә аның вазыйфаи статусына турыдан-туры яки читләтеп күрсәтә торган сурәтләренә, текстлы, аудио-, видеоматериалларны урнаштыру рөхсәт ителми, әгәр әлеге гамәле аның хезмәт вазыйфаларын үтәүгә бәйлә булмаса.

Шунысын истә тотарга кирәк: Интернет челтәрендә бастырылган мәгълүмат чикләnmәгән вакытта һәм чикләnmәгән затлар даирәсе өчен файдалана алырлык булып калырга мөмкин.

Дәүләт органы исеменнән мәгълүмат бирүне һәм гавами рәвештә бастыруны мондый мәгълүматны урнаштыруга һәм бирүгә вәкаләте булган затлар гына гамәлгә ашырырга хокуклы.

Хезмәткәр истә тотарга тиеш: аның этикасыз гамәле, шул исәптән эштән тыш вакытта кылынганы да, аның абруена, дәүләт органының мәртәбәсенә һәм, тулаем алганда, дәүләт хезмәтенә зыян китерергә мөмкин.

Коррупциягә һәм башка төр хокук бозуларга каршы тору максатларында хезмәткәргә вазыйфай бурычларын үтәгәндә үзенә тотышында нигез булып торучы түбәндәге эхлакый-этика кыйммәтләренә таянырга киңәш ителә:

- гаделлек;
- риясызлык.

Вазыйфай бурычларын үтәгәндә һәм хезмәттән тыш вакытта хезмәткәр үзенә гамәлләренә намуслы булуында шик тудырырга һәм шуның белән берлектә жәмгыятьтә дәүләт органнары эшчәнлегенә карата ышаныч бетерергә мөмкин булган нинди дә булса гамәлләргә юл куймаска тиеш.

Хезмәткәрнең этикасыз гамәле, шул исәптән хезмәттән тыш вакытта кылынганы да, әгәр ул аның абруена, дәүләт органы мәртәбәсенә һәм, тулаем алганда, дәүләт хезмәтенә зыян китерүгә сәбәп була икән, әгәр әлеге гамәл аның вазыйфай статусыннан файдалануга бәйле булса һәм (яки) билгеләнгән чикләмәләренә, тыюларны һәм таләпләренә бозу булып торса, дәүләт хезмәткәрләренә хезмәттә үз-үзен тотышына карата таләпләр үтәләше һәм мәнфәгатьләр каршылыгын жайга салу комиссиясендә каралу предметына әйләнергә һәм Россия Федерациясе законнарында каралган жаваплылыкны барлыкка китерергә мөмкин.

Хокук куллану тәжрибәсенә анализны исәпкә алып, дәүләт хезмәткәрләренә хезмәттә үз-үзен тотышына карата таләпләр үтәләше һәм мәнфәгатьләр каршылыгын жайга салу комиссиясе эшен дә кертәп, этикасыз гамәлләр барлыкка килүен булдырмаска киңәш ителә.

1. Мәнфәгатьле затлар белән эштән тыш вакытта аралашу

Үзләренә карата хезмәткәр тарафыннан турыдан-туры дәүләт (муниципаль) идарәсе (контроль һәм күзәтчелек чаралары, бюджет ассигнованиеләрен яки чикләнгән ресурсларны бүлү, дәүләт сатып алуларын гамәлгә ашыру яки лицензияләр һәм рөхсәтләр бирү һәм башка функцияләр) гамәлгә ашырыла торган затлар белән шәхси дустанә мөнәсәбәтләр, эштән буш вакытта очрашуларны да кертәп, әйләнә-тирәдәгеләрдә әлеге затлар файдасына кабул ителә торган карарларның объектив булмавында нигезле шикләр тудырырга сәләтле.

Хезмәткәргә үзенә дусларыннан яки аларга бәйле, бер үк вакытта үзләренә карата хезмәткәр тарафыннан турыдан-туры дәүләт (муниципаль) идарәсе функцияләре гамәлгә ашырыла торган кешеләрдән бүләкләр яки нинди дә булса бүтән төрле бүләкләүләр алырга рөхсәт ителми, шул исәптән шәхси тантаналы чараларда да. Мондый бүләкләренә кабул итү уңайсыз хәлгә куярга һәм аның гадел, риясыз һәм объектив булуында шикләр барлыкка китерергә мөмкин.

Үзләренә карата хезмәткәр тарафыннан турыдан-туры дәүләт (муниципаль) идарәсе функцияләре гамәлгә ашырыла торган затлар

компаниясендә күнел ача торган чараларда катнашу, ял итү, шул исәптән чит илдә, хезмәткәрне уңайсыз хәлдә калдырырга мөмкин.

Әлеге киңәшләр шулай ук хезмәткәр дустанә мөнәсәбәتلәрдә торган затларга карата дәүләт (муниципаль) идарәсе функцияләрен хезмәткәрнең буйсынуында булган яки контролендә торган затлар гамәлгә ашырган очрақларга да кагыла, әгәр аларның гамәлләре хезмәткәр мәнфәгатьләрендә гамәлгә ашырыла дигән нәтижә чыгару мөмкинлеген тудырса.

2. Шәхси өстенлекләр алу өчен вазыйфаи статустан файдалану

Хезмәткәр үзе өчен, шулай ук бүтән затларның мәнфәгатьләрендә дә, шәхси холыклы мәсьәләләргә хәл иткәндә дәүләт органнары, оешмалар, вазыйфаи затлар һәм гражданны эшчәнлегенә йогынты ясау өчен хезмәт хәленнән файдаланырга тиеш түгел.

Хезмәткәргә үзе яки башка затлар өчен шәхси өстенлекләр алу өчен (мисал өчен, Дәүләт автоинспекциясе хезмәткәрләре белән үзара хезмәттәшлек иткәндә, дәүләт (муниципаль) хезмәтләре алганда, чират уздырганда һ.б.) хезмәт таныклыгынан һәм башка төрле хезмәт чараларыннан, шул исәптән эш транспортыннан, шулай ук эш мәгълүматларыннан файдаланырга рөхсәт ителми.

Үзе өчен һәм бүтән затларның мәнфәгатьләрендә шәхси холыклы мәсьәләләргә хәл иткәндә хезмәткәргә, өстенлекләр алу максатында, сәяси яки административ йогынтыга ия булган өченче затларның фамилиясен, исемнән, атасы исемнән яки вазыйфасын телгә алу этикалы булмагачак.

Хезмәткәргә хатынына (иренә), балаларына һәм башка якин туганнарына (кодаларына) шәхси холыклы мәсьәләләргә хәл итү өчен үзенең исемнән, вазыйфасыннан һәм абруеннан файдалануның ярамаганлыгы турында хәбәр итәргә киңәш ителә.

Хезмәткәргә хезмәт эшчәнлеген гамәлгә ашыруга бәйле булмаган максатлар өчен, шул исәптән товарларга һәм хезмәт күрсәтүләргә реклама өчен, үзенең вазыйфаи статусыннан файдалану рөхсәт ителми.

Хезмәткәргә аның транспорт чараларыннан, матди-техник һәм башка төр тәминат чараларыннан, башка төрле дәүләт (муниципаль) мөлкәтеннән файдалануының, аларны вазыйфаи бурычларны гамәлгә ашыруга бәйле булмаган максатлар өчен өченче затларга тапшыруны да кертеп, нигезле яки рациональ булуында шик тудырырга мөмкин булган гамәлләргә кылмаска кирәк.

3. Керемнәр белән чагыштырып булмый торган мөлкәттән файдалану

Хезмәтләргә, башкарылган эшләрнең нәтижеләрен түләүсез нигездә алудан, шул исәптән коммерция һәм коммерциясез оешмалардан мөлкәтне, шул исәптән вакытлыча файдалануга, түләүсез нигездә алудан тыелырга кирәк, чөнки хезмәткәргә теләсә нинди матди файда рәвешендә бүләкләр алу тыела.

Хезмэт тәртибендә әйләнә-тирәдәгеләр тарафыннан ришвәт алуға ризалык яки ришвәт бирү турында гозер кебек кабул ителергә мөмкин булган гамәлләрдән һәм фикерләрдән тыелып калырга кирәк.

Килеп чыгуының законлы булуы ачыктан-ачык күренеп тормаган кыйммәтле мөлкәт үзеңнең вазыйфай дәрәжәңнән явызларча файдалану нәтижәсендә алынган кебек кабул ителергә мөмкин.

Жаваплылык чараларын күрү.

Хезмәткәрнең этикасыз гамәле дәүләт хезмәткәрләренең хезмәттә үз-үзен тотышына карата таләпләр үтәләше һәм мәнфәгатьләр каршылыгын жайга салу комиссиясе утырышында каралырга мөмкин. Әлеге мәсьәләне карау йомгалары буенча дәүләт органы житәкчесенә киңәш ителергә мөмкин:

хезмәткәргә этикасыз гамәл кылуның ярамаганлыгына күрсәтергә;

хезмәткәргә карата дәүләт хезмәте турында һәм коррупциягә каршы көрәш турында законнарды каралган конкрет жаваплылык чарасын кулланырга.

Хезмәткәргә этикасыз гамәл кылуның мөмкин булмавына күрсәтү түбәндәгеләрдә чагылырга мөмкин:

телдән шелтә белдерү;

этикасыз гамәл кылуның ярамаганлыгы турында кисәтү;

гавами гафу үтенү турында таләп итү.

Дәүләт органы житәкчесенәң карары буенча этикасыз гамәл кылуның ярамаганлыгына күрсәтү башка затлар катнашында гамәлгә ашырылырга мөмкин.

Федераль законнарда каралган дисциплинар жаваплылык чаралары хезмәткәргә карата кылынган этикасыз гамәл билгеләнгән чикләмәләрне, тьюларны һәм таләпләрне бозуга китергән очракта күрелергә тиеш.

Хезмәткәр тарафыннан кылынган этикасыз гамәл өчен жаваплылык чараларының катгыйлыгы хезмәткәрнең абруена яки дәүләт органы мәртәбәсенә китерелгән зыян күләменә карый. Хезмәткәрнең гамәленә, кылыну холкына, урынына, вакытына һәм шартларына карап, хезмәттә үз-үзеңне тотуга карата чикләмәләргә, тьюларга һәм таләпләргә туры килү-килмәве предметы буенча ясалган анализ принципияль әһәмияткә ия.

Хезмәткәр тарафыннан этикасыз гамәл кылынуы турында мәгълүм булган аудиториянең күләме хезмәткәрнең абруена, дәүләт органы мәртәбәсенә китерелгән зыянны арттыра.

Татарстан Республикасы Дәүләт торак инспекциясенәң коррупциячел һәм башка төр хокук бозуларны профилактикалау эше өчен жаваплы затына кадрларга бәйле карарлар кабул иткәндә хезмәткәрнең этикасыз гамәл кылу фактлары булуын, шул исәптән дәүләт хезмәткәрләренең хезмәттә үз-үзен тотышына карата таләпләр үтәләше һәм мәнфәгатьләр каршылыгын жайга салу комиссиясендә каралганын да, исәпкә алырга кирәк.